

Täysistunto

Tiistai 18.11.2025 klo 14.00—21.13

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 90/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2025 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Sieltä edustaja Sarkkinen aloittaa. Olkaa hyvä.

Keskustelu

18.04 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva vastaanottoraha on toimeentulotuen tavoin perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaista ihmisarvoisen elämän turvaa toteuttava viimesijainen etuus. Vastaanottorahan taso on jo ennen indeksijäädytyksiä sekä tällä esityksellä jatkettavia tasoleikkauksia jäänyt jälkeen toimeentulotuesta. Yksin asuvan vastaanottoraha on 300 euroa kuukaudessa, ja mikäli henkilö saa ateriat vastaanottokeskuksessa, on vastaanottoraha 88 euroa kuukaudessa.

Arvoisa puhemies! Kuten muihinkin etuuksiin liittyviin leikkauksiin, tämäkään tasoleikkaus ei edes lopulta ole välttämättä säästö. Aiempien vastaanottorahan leikkausten jälkeen harkinnanvaraisen täydentävän vastaanottorahan hakeminen ja myöntäminen on lisääntynyt selvästi. Kun viimesijaista etuutta lasketaan niin matalalle tasolle, että merkittävä enemmistö etuudensaajista joutuu turvautumaan byrokraattisesti raskaaseen ja tutkitusti henkilön toimijuutta rajaavaan harkinnanvaraiseen ja mahdollisesti tavaramuotoiseen apuun, on viivan alle jäänyt säästö lähinnä kosmetiikkaa. Jäljelle jää vain niiden ryhmien oikeuksien polkeminen, joiden mahdollisuudet vaikuttaa omaan tilanteeseensa ja toimeentuloonsa ovat jo lähtökohtaisesti kaikkein heikoimmat.

Hallituksen politiikan vuoksi viimesijaiset etuudet, kuten esityksen mukainen vastaanottorahan taso, eivät riitä edes elämän ylläpidon kannalta välttämättömiin kuluihin, kuten riittävään ravintoon. Esitys on siis kestävä ja kestämätön sekä sosiaalipoliittisesti että eettisesti.

Edellä olevalla perusteella ehdotan, että lakiehdotus hylätään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

18.06 **Pinja Perholehto sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vastaanottorahan perusosaa, käyttörahaa ja täydentävää vastaanottorahaa koskeva vastaanottolain väliaikainen muutos tuli voimaan jo viime vuoden elokuussa. SDP esitti jo silloin hylkyä, koska leikkausta pidettiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

erityisesti indeksijäädytyksen vuoksi kohtuuttomana ja siksi, että moni asiantuntija katsoi, ettei vaikutuksia oltu arvioitu riittävästi. Ja miten sitten kävi? Kävi niin, että ensinnä valtava osa vaikutuksista osui erityisesti Venäjän hyökkäyssotaa paenneisiin ukrainalaisiin. He muodostivat tammikuussa 24 noin 79 prosenttia vastaanottojärjestelmän asiakkaista. Sen lisäksi, kuten edustaja Sarkkinen totesi, leikkaukset ovat myös lisänneet kustannuksia ja ennen muuta kuormittaneet järjestelmää sekä aiheuttaneet inhimillisesti erittäin vaikeita tilanteita.

Nyt tällä väliaikaisella lailla pyritään puolen vuoden ajalla noin 1,6 miljoonan euron säästöihin, jotka sisältyvät myös tarkistettuun kehykseen 25—27. Kuten todettu, vastaanottorahan leikkaukset ovat kuitenkin lisänneet täydentävän vastaanottorahan kustannuksia, sillä perusosan pienentäminen on johtanut tämän täydentävän tuen tarpeen kasvuun. Samaan aikaan moni lausunnonantaja, esimerkiksi Helsingin kaupunki, on pitänyt säästötavoitetta yhä perin epävarmana. Näin ollen vaikuttaa siltä, ettei hallituksen esityksellä tosiasiaa tulla saavuttamaan säästöjä hallituksen tavoittelemassa laajuudessa eikä sillä vähennetä vastaanottojärjestelmän niin sanottua houkuttelevuutta.

Tätä taustaa vasten hallituksen esitystä on erittäin vaikea, oikeastaan mahdotonta pitää sosiaalisesti kestäväenä tai muutoinkaan kannatettavana, joten esitän vastalauseemme mukaisesti, että lakiehdotus hylätään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.08 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Perholehto hyvin kuvasi tätä taustaa, ja kannatan hänen hylkäysehdotustaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

18.08 **Timo Furuholm vas:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Sarkkisen puheenvuoron sisältöä sen enempää toistamatta on todettava, että hallituksen sosiaalipolitiikka yhdistettynä avoimen vihamieliseen maahanmuuttopolitiikkaan edustaa kyllä sellaista Suomea, jota minä tai muu vasemmisto emme omaksemme tunnista. Kansainvälistä suojelua hakevat, tilapäistä suojelua saavat, eli pääsääntöisesti ukrainalaiset pakolaiset sekä ihmiskaupan uhrit, ovat ihmisryhmiä, joita hallituksen mukaan Suomen ei tarvitse kohdella hyvin. Näiden ihmisryhmien kohdalla hallitukselle on hyväksyttävää, ettei viimesijainen etuus välttämättä riitä ihmisarvoisen elämän välttämättömiin kuluihin. Näiden ihmisryhmien kohdalla hallitus unohtaa sen, minkä arvojen pohjalle Suomi on tässä matkan varrella rakennettu.

Arvoisa rouva puhemies! Vastaanottorahan leikkaukset aiheuttavat jo valmiiksi vaikeassa tilanteessa oleville ihmisille turhaa kärsimystä sekä järjestelmää kuormittavaa byrokraattista taakkaa, kun viimesijainen etuus ei riitä edes perustarpeisiin. Tälle ihmisarvoa loukkaavalle politiikalle olisi laitettava loppu. Tosin pahoin pelkään, että ennen suunnanmuutosta tulemme näkemään vielä liikaa ja lisää inhimillistä kärsimystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

18.10 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Kuten täällä on todettu, vastaanottoraha on tarkoitettu turvaamaan ihmisarvoista elämää, ja se on luonteeltaan viimesijainen etuus. Vih-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2025 vp

reät aikanaan vastusti sitä, että tätä vastaanottorahaa leikataan, emmekä nyt todellakaan tue myöskään tätä jatkoa, mitä nyt esitetään.

Tässä on hyvin käyty jo läpi sitä, että on käynyt juuri niin kuin silloin arveltiinkin, eli kun tätä vastaanottorahaa leikataan, niin silloin joudutaan turvautumaan toiseen tukeen, jolloin se on aiheuttanut vain lisää vaivaa ja byrokratiaa. Mutta ennen kaikkea kyse on siitä, miten me ihmisiä tässä maassa kohdellaan, eikä ole oikein, että leikataan toimeentulotukea, viimesijaista sellaista, turvaavia etuuksia niin alhaiselle tasolle, että ne eivät riitä elämän ylläpidon kannalta välttämättömiin kuluihin.

Eli näillä perustein ja sillä, miten täällä hyvin edustaja Sarkkinen omassa puheenvuorossaan jo tätä tilannetta kuvasi, kannatan hänen tekemäänsä esitystä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.